

רשומות

הצעות חוק

6 במרס 2000

2854

כ"ט באדר א' התש"ס

עמוד

310	הצעת חוק-ייסוד: הכנסת (תיקון מס' 37) (הזכות להיבחר), התש"ס-2000
311	הצעת חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה (תיקון מס' 38), התש"ס-2000
312	הצעת חוק שכר מינימום (תיקון מס' 3) (העלאת שיעור שכר מינימום), התש"ס-2000

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

מ ב א

במדינת ישראל זכאי כל אזרח שמלאו לו 21 שנים להיבחר לכנסת (סעיף 6א) לחוק-ייסוד: הכנסת). העבירות הפליליות היחידות המונעות מאדם להתמודד על חברות בכנסת ולהיכלל ברשימת מועמדים הן עבירות ביטחוניות מסוימות המנויות בסעיף 56א לחוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן – חוק הבחירות).

מטרת הצעת חוק זו היא להציב סייגים להתמודדות ברשימת מועמדים לכנסת בשל עבר פלילי. העיקרון המונח ביסוד ההצעה הוא שאדם שהורשע בעבירה, נידון למאסר של שלושה חודשים לפחות ויש כנסיבות העבירה משום קלון – לא יוכל להיות מועמד לכנסת.

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, שהוא שופט עליון מכהן, הוא שיקבע אם יש בעבירה, כנסיבות הענין, משום קלון, ומוצע כי יגיעו לבחינתו רק אלה שנידונו לשלושה חודשי מאסר לפחות; תקופת שלושת החודשים המוצעת, תהווה מרד לחומרת עונש המצדיקה בחינת הקלון שבעבירה ובנסיבותיה, אם קיים.

ההסדר המוצע מחייב את ביטולו של סעיף 56א לחוק הבחירות, ולפיכך מוצע לבטלו.

309

הצעות חוק 2854, כ"ט באדר א' התש"ס, 6.3.2000

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 37) (הזכות להיבחר)*

תיקון סעיף 6 1. בחוק-יסוד: הכנסת (להלן – חוק היסוד) בסעיף 6 –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה, החל במילים "או שנדרן לעונש מאסר" יבוא:
- "או שנדרון, בפסק דין סופי, לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שבו גמר לשאת את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה או העבירות שבהן הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון. לענין סעיף זה, "מאסר בפועל" – סך כל תקופות המאסר בפועל שעל הנדרון לשאת ברצף אחד, לרבות מאסר על תנאי שהופעל, אף אם הוטלו בגזרי דין שונים";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) מועמד לכנסת שנדרון למאסר כאמור בסעיף קטן (א) אחרי הגשת רשימת המועמדים ולפני שהחל לכהן כחבר הכנסת, יימחק שמו מרשימת המועמדים שבה כלול שמו, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית שאין עם העבירה, או העבירות שבהן הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון."

ד ב ר ו ה ס ב ר

את סך כל התקופות שעל הנדרון לשאת ברצף אחד, אף אם הוטלו בגזרי דין שונים לרבות מאסר על תנאי שהוטל בתיק קודם, והופעל אחר כך.

לפי הכלל הקבוע בחוק העונשין בסעיף 52: "בית המשפט שגזר על אדם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על ששה חודשים, רשאי להחליט שהנדרון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות". כלומר מאסר בעבודת שירות הוא "שיטת ריצוי" של מאסר בפועל, ומאסר בפועל כולל גם עבודת שירות.

ענין זה לא צויין במפורש בהגדרה כדי שלא לפגוע בפרשנות של חוקים אחרים. כך למשל, חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, הקובע התיישנות הרשעות, נוקט את הביטוי "מאסר", ופשיטא שמדובר גם במאסר בעבודת שירות, או סעיף 62א לפקודת התעבורה, המתייחס למאסר מינימום – וחל גם על מאסר בעבודת שירות. גם חוק-יסוד: הכנסת עצמו, בסעיף 42 המאפשר להשעות חבר הכנסת שנדרון למאסר – כולל גם מאסר בעבודת שירות.

לסעיף 1 – פסקה (2) ולסעיף 2

במצב החוקי הקיים היום אין התייחסות בחוק למי שנדרון אחרי שהיה למועמד אך בטרם היותו לחבר הכנסת ומוצע לתקן מצב זה.

לסעיף 1 – פסקה (1)

סעיף 6 לחוק-יסוד: הכנסת (להלן – חוק היסוד) קובע בסעיף קטן (א) לאמור:

"הזכות להיבחר

6. (א) כל אזרח ישראלי שביום הגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו הוא בן עשרים ואחת שנה ומעלה, זכאי להיבחר לכנסת, וזאת אם בית משפט שלל ממנו זכות זו על פי חוק או שנדרון לעונש מאסר בפועל לתקופה של חמש שנים או יותר בשל עבירה נגד בטחון המדינה שנקבעה לכך בחוק הבחירות לכנסת וטרם עברו חמש שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר."

סעיף 56א(א) לחוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן – חוק הבחירות), קובע לאמור:

"העבירות שבגינן נשללת הזכות להיבחר

56א. (א) העבירות האמורות בסיפה של סעיף 6 לחוק-יסוד: הכנסת, הן עבירות על פרק ז' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ופקודת מניעת טרור, התש"ח-1948."

מוצע להגביל את הזכות להיות מועמד לכנסת בשל עבר פלילי. במבוא להצעת חוק זו מוצעת הגדרה למאסר בפועל ובה קביעה מפורשת שמאסר בפועל כולל

* הצעת חוק מס' 609/פ; הועברה לוועדה ביום כ"ד בחשון התש"ס (3 בנובמבר 1999).
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשנ"ז, עמ' 186.

2. בסעיף 42 לחוק היסוד, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא: תיקון סעיף 42
 "(ב) הוראות סעיף זה יחולו גם על חבר הכנסת שהורשע בעבירה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) לפני היותו חבר הכנסת".
3. סעיף 6 לחוק היסוד בנוסחו בחוק זה יחול גם על מי שנודע לפני תחילתו. תחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

- לסעיף 3
 מוצע לקבוע במפורש שהסעיף יחול גם על מי שנודע לפני תחילתו. אמנם מדובר בהוראה "מניעתית" (שמירה על כבוד הכנסת) ולא עונשית ולפיכך התחולה היא מיידית ולא צריכה להתעורר שאלת הרטרואקטיביות, ברם, כדי לא להיקלע למצב שבו תעלה טענה שמדובר בהוראה עונשית, ונוכח הקביעה שבסעיף 42א(ב) לחוק הבחירות, מוצע לקבוע זאת במפורש.
- כך למשל אין התייחסות בחקיקה לאדם שנודע אחרי הגשת רשימת המועמדים או לאדם שכלול ברשימת מועמדים לכנסת, נידון למאסר, ואמור להיכנס לכנסת עקב התפנות מקום ברשימה. כמו כן אין התייחסות למועמד שנודע ופסק הדין בענינו אינו סופי (לפי סעיף 88 לחוק הבחירות, אם הוא אסיר – ישוחרר מן המאסר ואף אם תינטל חסינותו בהמשך וימשיך לשאת עונש מאסר בכלא – ימשיך במקביל להיות חבר הכנסת). מוצע לתקן מצב זה.
- חברי הכנסת: יהודית נאות, אליעזר זנרברג, יוסף לפיד, ויקטור בריילובסקי

הצעת חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה (תיקון מס' 38), התש"ס-2000

1. בחוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 – סעיף ביטול סעיף 42א – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 42א לחוק הבחירות קובע לאמור:
 "העבירות שבגין נשללת הזכות להיבחר"
 42א. (א) העבירות האמורות בסיפה של סעיף 6 לחוק היסוד: הכנסת, הן עבירות על פרק ז' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ופקורת מניעת טרור, התש"ח-1948.
- (ב) לענין סעיף זה אין נפקא מינה אם נעברה העבירה ונידון העבריין אחרי תחילת חוק היסוד: הכנסת (תיקון מס' 8), או לפניו.¹
- נוכח ההסדר המוצע בהצעת חוק היסוד: הכנסת, לדגם אחר של שלילת מועמדות לכנסת בשל עבר פלילי – מוצע לבטל את הסעיף.

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103; התשנ"ט, עמ' 76.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה,
הרווחה והבריאות של הכנסת:

**הצעת חוק שכר מינימום (תיקון מס' 3) (העלאת שיעור שכר מינימום),
התש"ס-2000***

תיקון סעיף 1 .1 בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, בסעיף 1, בהגדרה "שכר מינימום", במקום
"47.5" יבוא "70".

ד ב ר י ה ס ב ר

הערכת האוצר בדבר עלותו הישירה של החוק
לתשלום שכר עובדים היא כ-350 מיליון ש"ח לשנה
מתקציב המדינה, ועלותו העקיפה במגזר הציבורי היא
כ-2.4 מיליארד ש"ח לשנה.

חברי הכנסת: עמיר פרץ, חיים כץ

מוצע לתקן את חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987,
כך ששכר המינימום לחודש יעמוד על 70% מן השכר
הממוצע במשק; השכר הממוצע במשק נכון למועד
הגשת ההצעה הוא כ-6,242 ש"ח, ו-70% מן השכר
הממוצע במשק הם כ-4,369 ש"ח, שהם שווה ערך
לכאלף דולרים של ארצות הברית ביום הגשת ההצעה.

* הצעת חוק מס' פ/63; הועברה לוועדה ביום י"ג בטבת התש"ס (22 בדצמבר 1999).
1 ס"ח התשמ"ז, עמ' 68; התשנ"ז, עמ' 128.